

18. maj 2020
20/02277
HGO/TVBR
TERI

Godkendelse af ændring af ”Udbudsbetingelser for systemydelse til levering i Danmark” (aFRR erstatningskøb)

RESUMÉ

Forsyningstilsynet godkender med denne afgørelse Energinet Elsystemansvar A/S' (Energinet) metodeændring af 17. februar 2020 vedrørende ”Udbudsbetingelser for systemydelse til levering i Danmark”, der indfører et loft for betaling for Energinets erstatningskøb i tilfælde af manglende leverance af automatisk aktiverede frekvensgenoprettelsesreserver (aFRR) i Vestdanmark (DK1). Loftet er fastsat til tre gange den modtagne rådighedsbetaling, som leverandøren har modtaget.

Hensigten med den anmeldte ændring af udbudsbetingelserne er at mindske den økonomiske risiko for potentielle leverandører af aFRR i DK1 med henblik på at styrke udbudssiden på markedet og sikre et mere velfungerende marked.

Med ændringen tilsigtes også, at leverandørerne bevarer et incitament til at vedligeholde anlægget og opretholde leveringerne – dvs. manglende leverancer må godt være forbundet med meromkostninger og ikke blot annullering af den tildelte rådighedsbetaling. Det konkrete forslag om at begrænse tilbagebetalingen til tre gange den modtagne rådighedsbetaling er inspireret af vilkårene omkring kommerciel afbrydelighed på gassiden, idet samme loft indgår i Energinets aktuelle afbrydelighedsaftaler, dvs. aftaler om at Energinet helt eller delvist kan afbryde en kommerciel kundes gasforsyning i tilfælde af, at der er erklæret Alert kriseniveau i det danske gassystem.

De gældende regler indebærer, at en leverandør ved manglende leverance skal betale Energinets omkostninger til at få dækket den manglende leverance uden noget loft over erstatningsbeløbet. Omkostningen kan blive betydelig, og markedsaktørerne vil inddrage risikoelementer i prissætningen. Udvalgte markedsaktører kan også være bundet af en risikopolitik, som betyder, at de holder deres anlæg helt ude af markedet på grund af dette risikoelement.

Det er elforbrugerne, der via systemtariffen betaler for omkostninger til aFRR, som Energinet indkøber. Princippet om dækningskøb uden øvre grænser indebærer, at elforbrugerne kommer til at betale en betydelig del af merprisen via aktørernes indregning af usikkerhed og begrænsning af konkurrencen.

Forsyningstilsynet finder, at fastsættelsen af et prisloft skal afspejle to hensyn. Der begge understøtter formålet med elforsyningsloven. Dels bidrage til et velfungerende marked, der holder Energinets omkostninger til aFRR – og dermed også forbrugernes betaling til

FORSYNINGSTILSYNET
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@forsyningstilsynet.dk
www.forsyningstilsynet.dk

Energinet – nede ved at styrke udbudssiden på markedet for aFRR. Dels sikre aktørernes incitament til at give reelle bud på leverancer af aFRR, dvs. at buddene afspejler leverandørernes vilje til at vedligeholde anlæg og opretholde leveringen og derigennem bidrage til en velfungerende konkurrence på markedet for aFRR.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metodeændring indebærer markedsregler, der er gennemsigtige, da der er tale om en mindre ændring, der er enkel, ikke teknisk kompliceret eller vanskeligt gennemskuelig.

Den anmeldte ændring vil indebære, at de enkelte aktører vil komme til at betale forskellige beløb til Energinets erstatningskøb, da beløbet kædes sammen med den aktørens bud. Forsyningstilsynet vurderer, at et prisloft, der skaber sammenhæng mellem den tilbudte pris og det eventuelle prisloft, er i overensstemmelse med markedets nuværende indretning (dvs. månedlige udbud og pay-as-bid afregning) ikke er udtryk for en usaglig diskrimination mellem aktørerne. Samtidig kan sammenhængen mellem leverandørens budpris og en eventuel erstatningsbetaling ved manglende leverance være med til holde budpriserne nede og derigennem bidrage til et mere velfungerende aFRR marked i DK1.

Forsyningstilsynet vurderer endelig, at ændringen er markedsbaseret, da den kan bidrage til øget aktørdeltagelse i markedet og dermed styrke udbudssiden på markedet for aFRR i DK.

Forsyningstilsynet godkender derfor den anmeldte metode.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender den anmeldte metodeændring af "*Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark*", der indfører et loft for betaling for erstatningskøb i tilfælde af manglende leverance af automatisk aktiverede frekvensgenoprettelsesreserver (aFRR) i Vestdanmark (DK1).

Afgørelsen er truffet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 27a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

I denne sag skal Forsyningstilsynet vurdere, om Energinets anmeldelse af en ændring af *Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark* kan godkendes efter elforsyningslovens 73 a, stk. 1, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Ændringen, der vedrører Energinets indkøb af aFRR i (DK1), vil indebære et loft for leverandørers betaling for erstatningskøb i tilfælde af, at en leverandør ikke er i stand til at levere den aftalte ydelse (aFRR-leverance i DK1). Loftet fastlægger, at en leverandørs erstatningsbetaling til Energinet maksimalt kan udgøre tre gange leverandørens rådgivningsbetaling.

I disse tilfælde gennemfører Energinet et ekstraordinært udbud og kræver i henhold til de gældende udbudsbestemmelser eventuelle meromkostninger til dette erstatningsindkøb erstattet hos den misligholdende leverandør.

SAGENS HİDTİDİGE FORLØB OG SAGENS VÆSENTLİGSTE AKTER

Den 17. februar 2020 fremsendte Energinet en anmeldelse af en ændring af Udbudsbestemmelser for systemydelser til levering i Danmark (bilag 1 til Forsyningstilsynets afgørelse). Energinets høringsnotat af 17. januar 2020 samt de tre høringsvar Energinet modtog er vedlagt som bilag 2 til Forsyningstilsynets afgørelse,

Forsyningstilsynet anmodede Energinet om supplerende oplysninger m.v. til anmeldelsen den 31. marts 2020 (bilag 3 til Forsyningstilsynets afgørelse) og modtog Energinets svar den 31. marts 2020 (bilag 4 til Forsyningstilsynets afgørelse).

Forsyningstilsynet sendte anmeldelsen i offentlig høring den 17. marts 2020 og modtog høringsvar fra Ørsted, der vedlægges som bilag 5 til Forsyningstilsynets afgørelse. Forsyningstilsynet anmodede den 5. april 2020 (bilag 6 til Forsyningstilsynets afgørelse) Energinet om kommentarer til høringsvaret – herunder især vedrørende Ørsteds anbringender om diskrimination. Energinet anmeldte den 16. april 2020 efter dialog med Forsyningstilsynet et supplerende forslag til den oprindelige ændring af "Udbudsbestemmelser for systemydelser til levering Danmark", pkt. 1.3.2.5 (bilag 7 til Forsyningstilsynets afgørelse).

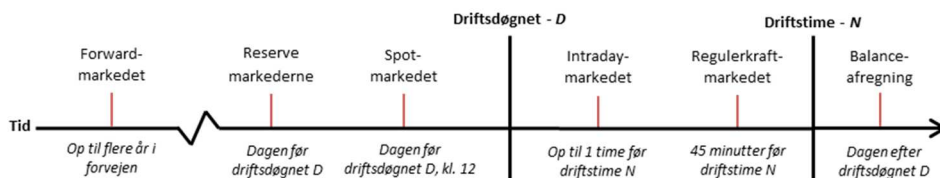
BAGGRUND

ENERGINETS İNDKØB AF SYSTEMYDELSER

Elmarkedet er opdelt i en række (handels)vinduer frem mod driftstimen, dvs. timen for forbrug. Når driftstimen starter, overtager Energinet som transmissionssystemoperatør (TSO) ansvaret for at håndtere eventuelle ubalancer ved at aktivere reserver.

Elmarkederne, herunder handelsvinduerne, fremgår af figur 1 herunder:

FIGUR 1 | ELMARKEDERNE

For at sikre elsystemets stabilitet er det afgørende, at der hele tiden er balance mellem produktion og forbrug. Frem mod driftstimen kan der opstå ubalancer i forhold til de produktionsplaner, som markedsaktørerne har indsendt til Energinet. Ændringer i forbrug og produktion påvirker således balancen i systemet og forårsager frekvensafvigelser i elnettet.

Energinet har ansvaret for den danske elforsyningsikkerhed, hvormed forstås sandsynlighed for, at der er elektricitet til rådighed for forbrugerne, når den efterspørges. Energinet køber derfor systemydelser for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet. Systemydelser er opdelt i reserver (kapacitet og energi) og systembærende egenskaber – for at kompensere for ubalancer, som det ikke har været muligt for aktørerne at afdække i markedet forinden, dvs. intraday-markedet, eller for ubalancer opstået på grund af uforudsigelige hændelser.

Reserver opdeles i reservekapacitet og reserveenergi. Førstnævnte sikrer rådigheden af kapacitet, mens reserveenergien angår selve aktiveringen af reserven. Reservekapacitet indkøbes således for at opretholde sikker drift af elsystemet, så Energinet har sikkerhed for, at de nødvendige ressourcer er til rådighed, når behovet opstår.

Foruden at medvirke til at håndtere løbende ubalancer, medvirker reserveerne også til at sikre mod udfald af større enheder, fx større kraftværker. De hurtigste reserver er frekvenskontrolreserverne (på engelsk "*frequency containment reserves*") (FCR), der aktiveres på under 30 sekunder. Deres formål er at stoppe et frekvensfald eller en -stigning. Disse reserver er automatiske.

FCR-reserven afløses af andre automatiske reserver, de såkaldte frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering (på engelsk "*frequency restoration reserves with automatic activation*") (aFRR), som er lidt langsommere. Efter håndtering af større ubalancer skal de primære reserver nemlig hurtigt kunne afløses af andre reserver, så systemet igen kan være forberedt på eventuelle nye, større ubalancer. Endeligt aktiveres de manuelle reserver – frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering (på engelsk "*frequency restoration reserves with manual activation*") (mFRR) – til at frigøre de automatiske reserver.

MARKEDET FOR AFRR I DK1

Den 31. december 2019 udløb en aftale, hvor Energinet siden 1. januar 2015 havde fået dækket behovet på 100 MW aFRR reserver i DK1 gennem køb fra Norge. Indkøbet foregik via en reservation af transmissionskapacitet på Skagerrak-forbindelsen. Fra 1. januar 2020 er der således etableret et nyt marked for aFRR i DK1.

Energinets samlede årlige udgifter til aFRR reservekapacitet (100 MW) i DK1 perioden 2015 – 2019 (levering fra Norge) er vist herunder:

TABEL 1 | ENERGINETS OMKOSTNINGER TIL AFRR RESERVEKAPACITET 2015 – 2019 I MIO. DKK

2015	2016	2017	2018	2019
113	150	120	158	113

Anm:

Kilde: Tallene for årene 2015 – 2017 stammer fra Forsyningstilsynets rapport Energinets indkøb af reserver i elsystemet, december 2018. Tallene for årene 2018 og 2019 er oplyst af Energinet.

Det nye marked for aFRR reserver i DK1, der startede 1. januar 2020, følger i hovedtræk det markedsdesign, som blev anvendt før 2015, dog med de tilpasninger, der blev godkendt af Forsyningstilsynet den 29. august 2017. Det betyder, at Energinet foretager månedsindkøb af kapacitet gennem udbud. De accepterede tilbud afregnes med pay-as-bid.

Forsyningstilsynet har siden etableringen af det nye og umodne marked haft dette under skærpet overvågning med henblik på at følge udviklingen tæt, jf. Forsyningstilsynets pressemeddelelse af 20. december 2019 og pressemeddelelse af 1. april 2020 om forlængelse af den skærpede overvågning.

Forsyningstilsynet iværksatte og forlængede den skærpede overvågning, da markedet fortsat er relativt nyt og umodent, og da udbudssiden må forventes at blive yderligere presset i løbet af sommeren, når udbuddet forventelig falder i takt med, at varmebehovet reduceres. I en sådan situation kan markedet blive endnu mere koncentreret.

Energinet offentliggør priser for indkøb af aFRR, og Forsyningstilsynet har konstateret, at Energinets samlede udgifter til aFRR kapacitet er steget ca. 70% mellem januar og marts 2020, mens den vægtede gennemsnitpris er steget ca. 75% i samme periode. Priserne for de 4 første måneder af 2020 ligger også væsentligt over de priser, Energinet betalte i årene 2015 – 2019, hvor der fortrinsvis blev leveret aFRR fra Norge, jf. tabel 1.

Energinets priser for indkøb af aFRR reservekapacitet i 2020 er vist i tabel 2 herunder:

TABEL 2 | ENERGINET KØB AF AFRR RESERVEKAPACITET I 2020¹

	Januar	Februar	Marts	April
Omkostning mio. DKK	17,1	25,3	28,7	29,2
Vægtet gns. Kr./MW	230	364	386	405

Energinet har oplyst, at Energinet forventer omkostninger til aFRR reservekapacitet i DK1 på op mod 287 mio.kr. i 2020. Der indkøbes ikke aFRR reservekapacitet i DK2 for øjeblikket, men Energinet har oplyst, at man budgetterer med en omkostning til aFRR

¹ Kilde: Tallene er indberettet af Energinet.

reservekapacitet i DK2 på 79 mio.kr. i DK2, idet det antages, at man starter med at indkøbe 30 MW aFRR i DK2 pr. 1. oktober 2020.

Som led i Forsyningstilsynets skærpede overvågning af aFRR markedet i DK1 indberetter Energinet også budmængder og priser for aFRR kapacitet i hver enkelt auktion. Overvågningen viser, at markedet er kendetegnet af en relativt høj koncentration på udbudssiden.

Energinets og de øvrige nordiske transmissionssystemoperatørers forslag om etablering af et nordisk marked for aFRR kapacitet er udarbejdet og er pt. under behandling i ACER, som forventes at træffe afgørelse om forslaget i sommeren 2020. ACER forventes i sin afgørelse bl.a. at fastlægge en tidsplan for etableringen af et sådant marked i praksis. Et sådant nordisk marked vil dog ikke umiddelbart omfatte DK1, der ikke tilhører det nordiske, men derimod den kontinentaleuropæiske såkaldte synkronområde. Ifølge Forsyningstilsynets oplysninger planlægger Energinet efter at koble DK1 til et fremtidigt nordisk marked i 2023.

Det bemærkes, at Forsyningstilsynet og Energinet er i dialog med henblik på at afsøge mulighederne for at videreudvikle det nuværende markedsdesign for aFRR i DK 1 på kort sigt.

ANMELDELSENS INDHOLD

Metodeændringen består i en tilføjelse til udbudsbestemmelsernes afsnit 1.3.2.5 med følgende ordlyd:

"Leverandører, der ikke er i stand til at levere den kapacitet, der er opnået rådighedsbetaling for, tilbagebetaler rådighedsbetalingen for den kapacitet, der ikke kunne leveres inkl. eventuelle omkostninger til erstatningskøb, der maksimalt kan udgøre tre gange aktørens rådighedsbetaling afgrænset til den periode, hvor aktøren ikke er leveringsdygtig."

Endvidere ændres den nuværende tekst i udbudsbestemmelsernes afsnit 1.3.2.5 til følgende:

"Ved hændelser, der medfører, at leverandøren ikke kan levere den aftalte ydelse, f.eks. som følge af anlægshavari, skal leverandøren tage stilling til, hvorvidt han selv vil levere ydelsen fra andre anlæg i hans portefølje eller om han vil give Energinet besked om bortfald af ydelsen, herunder varigheden af udetiden mv. Leverandøren skal underrette Energinet om eventuel bortfald af ydelsen senest 30 minutter efter at hændelsen er opstået. Herefter vil Energinet gennemføre et ad-hoc udbud for at inddække de manglende reserver."

I udbudsbetingelsernes afsnit 2.3.1 ønskes sætningen udvidet med det kursiverede:

"Eventuelle meromkostninger til erstatning af udeblevne leverancer, kan Energinet kræve erstattet hos den misligholdende leverandør, jf. dog særlige vilkår i afsnit 1.3.2.5 vedrørende indkøb af sekundære reserver".

Energinet har illustreret virkningen af metodeændringen med følgende eksempel:

Eksempel på beregning af erstatningsomkostninger

Det antages, at en aktør har solgt aFRR på en månedskontrakt for 10 mio.kr. Tre uger henne havarer hans anlæg, og Energinet laver erstatningskøb for at dække den sidste uge. Aktøren får 7,5 mio.kr. for de første tre uger, mens de sidste 2,5 mio.kr. annulleres. Hvis erstatningskøbet for den sidste uge koster mere end 2,5 mio.kr., skal den oprindelige aktør betale beløbet ud over de 2,5 mio.kr. op til en grænse på 3x2,5 mio.kr. Worst case scenariet i dette eksempel – set ud fra aktørens synsvinkel – er altså, at den misligholdende aktør sammenlagt ikke modtager betaling for sin leverance. Han modtager indledningsvis 7,5 mio.kr. for at stille aFRR kapacitet til rådighed over tre uger, men hele dette beløb modregnes som følge af forhøjede omkostninger til erstatningskøb (højere end prisloftet) i den sidste uge.

Energinet oplyser i metodeanmeldelsen, at hensigten med ændringen er at mindske risikoen for potentielle leverandører af aFRR i DK1 for at sikre en velfungerende konkurrence.

Energinet oplyser, at når markedsaktørerne skal fastsætte deres tilbudspris for at stille aFRR kapacitet til rådighed, vil de inddrage risikoelementer i prissætningen, hvorved prisen for aFRR kapacitet som udgangspunkt bliver højere, end den ville være, hvis leverandøren kun risikerede at miste rådighedsbetalingen. Hvis der ikke er defineret nogen grænse for, hvor stort tilbagebetalingskravet kan blive, introduceres en ny form for usikkerhed, som det kan være svært for leverandøren af forholde sig til, og som indebærer, at leverandøren vil lægge yderligere risikotillæg oveni prisen.

Energinet anfører endvidere, at udvalgte markedsaktører kan være bundet af en risikopolitik, som betyder, at de holder deres anlæg helt ude af markedet på grund af den potentielt meget store "straf"² for ikke at kunne levere. Tilsvarende vil nye leverandører opfatte dækningskøb uden øvre, økonomisk grænse som en stor barriere for at træde ind i markedet, fordi de risikerer en stor tilbagebetaling, hvis deres anlæg falder ud. De nævnte forhold indebærer således, at konkurrencen i markedet reduceres, og at prisen dermed øges.

Det er elforbrugerne, der via systemtariffen betaler for omkostninger til aFRR, som Energinet indkøber. Energinet anfører i den forbindelse, at selvom det i første omgang lyder tilforladeligt, at det er den misligholdende leverandør, der skal betale for eventuelle meromkostninger ved dækningskøb frem for elforbrugerne, så indebærer princippet om dækningskøb uden øvre grænser alligevel, at elforbrugerne kommer til at betale en betydelig del af merprisen via aktørernes indregning af usikkerhed og begrænsning af konkurrencen.

Energinet lægger samtidig vægt på, at leverandøren skal have et incitament til at vedligeholde anlægget og opretholde leveringerne – dvs. manglende leverancer må godt

² Forsyningstilsynet lægger her til grund, at Energinet ikke sigter til en straf i strafferetlig forstand, men omkostningerne til dækning af Energinets meromkostninger ved dækningsindkøb, jf. udbudsbetingelsernes afsnit 2.3.1. omtalt ovenfor.

være forbundet med meromkostninger og ikke blot annullering af den tildelte rådighedsbetaling. Det konkrete forslag om at begrænse tilbagebetalingen til tre gange den modtagne rådighedsbetaling er inspireret af vilkårene omkring kommerciel afbrydelighed på gassiden, idet samme loft indgår i Energinets aktuelle afbrydelighedsaftaler.

Energinet anfører endelig, at en alternativ løsningsmulighed, som ville kunne begrænse enkeltstående leverandørers risiko ved leveringssvigt, er etablering af et sekundært aFRR marked, hvor leverandørerne indbyrdes ville kunne aftale vilkår for overdragelse/videresalg af aFRR leveringsforpligtelsen. Oprettelsen af et sekundært marked kræver imidlertid betydelig IT-understøttelse, og der er ingen garanti for likviditeten i et sådant marked. Den samme bedømmelse har Energinet modtaget som led i den offentlige høring, som Energinet har gennemført vedrørende metoden inden anmeldelsen til Forsyningstilsynet. Energinet har derfor valgt denne løsning fra indtil videre.

Det er Energinets opfattelse, at en øvre grænse for omkostninger til dækningskøb i sammenhæng med ekstraordinært udbud vil gøre det muligt for leverandørerne bedre at forholde sig til risikoen ved eventuelt leveringssvigt og skabe grundlag for en omkostningsægte prissætning.

SAGENS PARTER

I forbindelse med sagens behandling hos Forsyningstilsynet har tilsynet vurderet, hvem der kan anses som part(er) i sagen. Forsyningstilsynet anser Energinet Elsystemansvar A/S (CVR nr. 39314959) som part i sagen i forvaltningsretlig forstand, idet Energinet Elsystemansvar A/S er eneindkøber i markedet for indkøb af erstatningskapacitet for aFRR.

Forsyningstilsynet lægger i den sammenhæng til grund, at Myndighedsenheden hos Energinet, som er en del af Energinets koncern-moderselskab som selvstændig offentlig virksomhed (SOV) (CVR nr. 28980671), er partsrepræsentant for Energinet Elsystemansvar.

PARTSHØRING OG OFFENTLIG HØRING

OFFENTLIG HØRING AF ENERGINETS ANMELDELSE

Energinet har haft udkast til anmeldelse i egen offentlig høring for perioden 10. januar 2020 – 31. januar 2020. Ørsted, Aalborg Forsyning og Centrica Energy Trading har afgivet hørings svar, som Energinet har kommenteret i et høringsnotat af 17. januar 2020. Høringsnotat samt hørings svar er vedlagt som bilag 2.

Ørsted støtter forslaget om et prisloft, men finder ikke at det foreslåede prisloft afspejler markedsprisen for erstatningskøb og vil kunne føre til diskrimination, da den billigste budgiver får lavere erstatningsomkostninger end den dyreste leverandør. Ørsted anfører også at selskabet kan have alternative leveringsmuligheder, hvis omkostninger overstiger det foreslåede prisloft, og at de dermed kan blive stillet dårligere end leverandører uden alternativ leveringsmulighed.

Aalborg Forsyning støtter prisloft men finder at loftet skal sættes lavere. Selskabet foreslår en erstatning på minimum af "reguleret pris" og "to gange rådighedsbetaling".

Centrica Energy Trading støtter et prisloft og støtter den foreslåede model fra Energinet.

Forsyningstilsynet har haft Energinets anmeldelse i offentlig høring i perioden 17. marts 2020 – 3. april 2020. Der er indkommet 1 høringssvar fra Ørsted ved denne høring (bilag 5). Høringssvaret gentager de synspunkter, Ørsted fremførte i forbindelse med Energinets høring af udkast til anmeldelse.

PARTSHØRING OG OFFENTLIG HØRING AF UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet har haft udkast til afgørelse i partshøring og offentlig høring for perioden 29. april 2020 til 13. maj 2020.

Myndighedsenheden hos Energinet har som partsrepræsentant for Energinet koncernmoderselskab svaret den 11. maj 2020 (bilag 8), at man bortset fra en tekstmæssig præcisering ikke havde kommentarer til udkastet.

Ørsted har den 13. maj 2020 (bilag 9) meddelt, at man ikke bemærkninger til udkastet til afgørelse ud over de, der er afgivet i forbindelse med høring af Energinets metodeanmeldelse.

RETSGRUNDLAG

LOV OM ELFORSYNING (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 119 AF 6. FEBRUAR 2020)

Efter elforsyningslovens § 1, stk. 1 skal forbrugerne sikres adgang til billig elektricitet og der skal sikres en effektiv anvendelse af de økonomiske ressourcer og skabes konkurrence på markederne for produktion og handel med elektricitet, jf. stk. 2. Elforsyningslovens § 1 har følgende ordlyd:

Lovens formål er at sikre, at landets elforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til elforsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Loven skal inden for denne målsætning sikre forbrugerne adgang til billig elektricitet og fortsat give forbrugerne indflydelse på forvaltningen af elsektorens værdier.

Stk. 2. Loven skal i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål særligt fremme en bæredygtig energianvendelse, herunder ved energibesparelser og anvendelse af kraftvarme, vedvarende og miljøvenlige energikilder, samt sikre en effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer og skabe konkurrence på markedet for produktion og handel med elektricitet.

Efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, har Energinet ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. Efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, skal Energinet anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed, medmindre kun én virksomhed tilbyder disse ydelser. § 27 a, stk. 1-2 har følgende ordlyd:

Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf.

Stk. 2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder. Er der kun én virksomhed, der tilbyder ydelser omfattet af 1. pkt., anvender Energinet regulerede priser til betaling for ydelser.

Elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, forpligter Energinet til at anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, Energinet anvender til at udføre sit hverv:

Energinet skal i samarbejde med energi-, forsynings- og klimaministeren og de øvrige kollektive elforsyningsvirksomheder sikre, at de offentlige forpligtelser, jf. § 8, opfyldes.

Stk. 2. Energinet skal udføre følgende opgaver:

[...]

16) Anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

Efter elforsyningslovens § 31, stk. 1, skal Energinet ved udførelsen af sine opgaver bidrage til at sikre, at der skabes de bedst mulige betingelser for konkurrence på markeder for produktion og handel med elektricitet. Ifølge stk. 2, nr. 3, kan Energinet stille vilkår for brugernes adgang til at benytte virksomhedens ydelser:

Energinet skal ved udførelsen af sine opgaver bidrage til at sikre, at der skabes de bedst mulige betingelser for konkurrence på markeder for produktion og handel med elektricitet, jf. § 1, stk. 2.

Stk. 2. Energinet kan stille vilkår for brugernes adgang til at benytte virksomhedens ydelser. Disse vilkår skal være objektive, ikkediskriminerende og offentligt tilgængelige og kan vedrøre

[...]

3) forhold, som bidrager til at sikre bedst mulig konkurrence for produktion og handel med elektricitet.

Elforsyningslovens § 73 a vedrører Forsyningstilsynets godkendelse af de kollektive elforsyningsvirksomheders metoder for fastsættelse af priser og betingelser for at anvende transmissions- og distributionsnet:

Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

Stk. 2. Forsyningstilsynet kan godkende metoder for begrænsede købergrupper og for et begrænset tidsrum som led i kollektive elforsyningsvirksomheders metodeudvikling. Forsyningstilsynet kan sætte vilkår for godkendelsen af sådanne metoder.

Stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om indholdet af de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, herunder tariffer.

Det fremgår af bemærkningerne til § 73 a, stk. 1 (lovforslag L236 fremsat en 21. april 2004), at bestemmelsen også angår Energinets metoder til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for tilvejebringelse af balanceringsydelser.

Ifølge elforsyningslovens § 76 skal de kollektive elforsyningsvirksomheder anmelde følgende til Forsyningstilsynet:

- 1) de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for adgang til transmissions- og distributionsnet, herunder tariffer, jf. § 73 a,
- 2) priser, tariffer og betingelser for ydelser, der omfattes af bevillingerne, samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler efter Forsyningstilsynets nærmere bestemmelse,
- 3) dokumentation for udskillelse af kommercielle aktiviteter,
- 4) dokumentation for regnskabsmæssig adskillelse af aktiviteter,
- 5) regnskaber og andre oplysninger efter Forsyningstilsynets nærmere bestemmelse til brug ved fastsættelsen af og tilsynet med de i § 69 nævnte indtægtsrammer og
- 6) aftaler om transit, herunder forhandlede priser og betingelser.

Stk. 2. For virksomhed, der varetages af Energinet eller denne virksomheds helejede datterselskaber i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, skal der, for så vidt angår systemansvars- og transmissionsydelser, til Forsyningstilsynet anmeldes priser, tariffer og betingelser for ydelser samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler, efter Forsyningstilsynets nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Forsyningstilsynet kan endvidere pålægge ejere af kraft-varme-produktionsanlæg at anmelde salgspriser for fjernvarme samt grundlaget for prisfastsættelsen.

Stk. 4. Forsyningstilsynet kan fastsætte regler om anmeldelser efter stk. 1-3.

LOV OM ENERGINET (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 997 AF 27. JUNI 2018)

Energinets formål er bl.a. at sikre en effektiv drift, ligesom Energinet varetager opgaven som systemansvarlig virksomhed, jf. § 2:

Energinets formål er at sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur på el- og gasområdet og at sikre åben og lige adgang for alle brugere af netene.

Stk. 2. Energinet varetager efter reglerne i denne lov samt efter reglerne i lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om naturgasforsyning og med baggrund i en sammenhængende og helhedsorienteret planlægning systemansvarlig virksomhed og eltransmissionsvirksomhed, herunder opgaven som uafhængig systemoperatør, og gastransmissionsvirksomhed. Endvidere varetager Energinet administrative opgaver vedrørende miljøvenlig elektricitet i medfør af lov om elforsyning, administrative opgaver vedrørende miljøvenlig elektricitet i medfør af lov om fremme

af vedvarende energi og administrative opgaver i medfør af lov om pilotudbud af pristillæg for elektricitet fremstillet på solcelleanlæg. Energinet kan endvidere varetage gasdistributions-, gaslager- og gasopstrømsrørlednings- og gasopstrømssystemvirksomhed. Energinet kan tillige efter pålæg fra energi-, forsynings- og klimaministeren varetage opgaver vedrørende forundersøgelser og koblingsanlæg. Endelig kan Energinet varetage olierørledningsvirksomhed og dertil knyttet separationsvirksomhed.

BEKENDTGØRELSE OM ØKONOMISK REGULERING AF ENERGINET.DK (BEKENDTGØRELSE NR. 816 AF 27. JUNI 2016)

Efter bekendtgørelsen om økonomisk regulering af Energinet kan Energinet indregne nødvendige omkostninger ved effektiv drift for de aktiviteter, der varetages i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet, jf. § 2:

Energinet.dk kan i priserne for de aktiviteter, der varetages i medfør af § 2, stk. 2 og 3, i lov om Energinet Danmark, indregne nødvendige omkostninger ved effektiv drift og nødvendig forrentning af kapital.

BEKENDTGØRELSE OM NETVIRKSOMHEDERS, REGIONALE TRANSMISSIONSVIRKSOMHEDERS OG ENERGINET.DK'S METODER FOR FASTSÆTTELSE AF TARIFFER M.V. (METODEBEKENDTGØRELSEN) (BEKENDTGØRELSE NR. 1085 AF 20. SEPTEMBER 2010)

Metodebekendtgørelsens § 1 foreskriver, at Energinet skal anmelde de metoder, der anvendes til at fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, til Forsyningstilsynet:

Netvirksomheder, regionale transmissionsvirksomheder og Energinet.dk skal anmelde de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer, til Energitilsynets godkendelse.

Stk. 2. Energitilsynets godkendelse af metoderne er en forudsætning for virksomhedernes anvendelse af betingelser og vilkår for deres ydelser, herunder tariffer.

Stk. 3. Godkendte metoder offentliggøres af virksomhederne med angivelse af datoen for tilsynets godkendelse.

Stk. 4. Virksomhederne skal søge godkendelse af efterfølgende ændringer i metoderne, herunder ændringer som følge af pålagte myndighedskrav.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Denne sag handler om, hvorvidt Forsyningstilsynet kan godkende, at Energinet ændrer "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark".

Den anmeldte ændring vil betyde, at der lægges et loft over aFRR leverandørernes betaling for Energinets erstatningskøb ved manglende leverance i DK1. Konkret indebærer ændringen, at leverandørens omkostninger maksimalt kan komme til at udgøre tre gange leverandørens rådighedsbetaling for den periode, hvor leverandøren ikke er i stand til at levere.

RETSGRUNDLAG

Det er Forsyningstilsynets opfattelse, at den anmeldte metode er omfattet af § 73 a, stk. 1, da metoden angår en metode til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår for tilvejebringelse af balanceringsydelser.

Forsyningstilsynet bemærker, at Energinet har indgivet metodeanmeldelsen med henvisning til elforsyningslovens § 31, stk. 2, hvorefter Energinet kan stille vilkår for brugernes adgang til at benytte virksomhedens ydelser. Disse ydelser skal være objektive, ikke-diskriminerende og offentligt tilgængelige og kan efter stk. 2, nr. 3, vedrøre forhold, som bidrager til at sikre bedst mulig konkurrence for produktion og handel med elektricitet.

Forsyningstilsynet anmodede den 31. marts 2020 (bilag 3) Energinet om at oplyse baggrunden for henvisningen til elforsyningslovens § 31, stk. 2, herunder om andre bestemmelser efter Energinets vurdering er relevante i den materielle vurdering af, om metoden kan godkendes. Forsyningstilsynet oplyste samtidig, at bestemmelsen ikke umiddelbart forekommer relevant i relation til nærværende sag. Elforsyningslovens § 31, stk. 2, omhandler Energinets krav til markedsaktørerne ved brug af Energinets netværk – og ikke Energinets krav til indkøb, hvilket den anmeldte metode vedrører.

Energinet fremsendte den 31. marts 2020 svar på Forsyningstilsynets anmodning (bilag 4). Energinet anfører i sit svar, at Energinet har foretaget anmeldelsen efter navnlig elforsyningslovens § 31, stk. 2. Energinet kan imidlertid tilslutte sig den opfattelse, at metoden i alt væsentligt bør behandles efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., der foreskriver, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed, ligesom anmeldelsen skal vurderes i forhold til de generelle principper fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, der foreskriver, at Energinet skal anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, Energinet anvender til at udføre sit hverv. Energinet skal således bede om, at anmeldelsen behandles på dette grundlag.

Forsyningstilsynet vurderer, at elforsyningslovens § 31, stk. 2, ikke er relevant for nærværende metodeanmeldelse, idet bestemmelsen vedrører Energinets mulighed for at stille vilkår for markedsaktørernes adgang til at benytte Energinets ydelser.

Forsyningstilsynet vurderer derimod, at Energinets metodeanmeldelse om ændring af "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark" afsnit 1.3.2.5 vedrørende aktørers forpligtelser og afsnit 2.3.1 vedrørende dækningskøb skal vurderes efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, der foreskriver, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed. Forsyningstilsynet har endvidere vurderet anmeldelsen i forhold til elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, der foreskriver, at Energinet skal anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, Energinet anvender til at udføre sit hverv.

På baggrund af ovenstående vil metodeanmeldelsen blive vurderet efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

VURDERING AF METODEN EFTER ELFORSYNINGSLovens § 27 A, STK. 2, 1. PKT., OG § 28, STK. 2, NR. 16

Forsyningstilsynet skal vurdere, om den anmeldte metode om ændring af "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark" afsnit 1.3.2.5 vedrørende aktørers forpligtelser og afsnit 2.3.1 vedrørende dækningskøb kan godkendes efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, og § 28, stk. 2, nr. 16.

Energinets anmeldelse er indgivet efter elforsyningslovens §§ 73 a og 76 samt § 1 i bekendtgørelse nr. 1085 af 20. september 2010, hvorefter kollektive elforsyningsvirksomheder skal anmelde sine metoder for fastsættelse af priser og vilkår til behandling og godkendelse hos Forsyningstilsynet.

MARKEDSBASERET

Forsyningstilsynet konstaterer, at Energinets køb af aFRR er markedsbaseret gennem månedlige udbud af leverancer. Den anmeldte ændring af "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark", afsnit 1.3.2.5 vedrørende aktørers forpligtelser og afsnit 2.3.1 vedrørende dækningskøb ændrer ikke den gældende markedsbaserede tilgang til Energinets køb af aFRR med månedlige udbud, der afregnes til pay-as-bid.

Forsyningstilsynet konstaterer også, at den anmeldte ændring af "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark", afsnit 1.3.2.5 vedrørende aktørers forpligtelser og afsnit 2.3.1 vedrørende dækningskøb, sigter mod at øge udbuddet på markedet ved at begrænse aktørernes økonomiske risiko, idet den begrænser leverandørernes omkostninger til betaling af erstatningskøb ved manglende leverance.

Forsyningstilsynet finder, at fastsættelsen af et prisloft skal afspejle to hensyn. Der begge understøtter formålet med elforsyningsloven som fastsat i lovens § 1. Det ene hensyn er at bidrage til et velfungerende marked, der holder Energinets omkostninger til aFRR – og dermed også forbrugernes betaling til Energinet – nede ved at styrke udbudssiden på markedet for aFRR, jf. elforsyningslovens § 1, stk. 1. Det andet hensyn er at sikre aktørernes incitament til at give reelle bud på leverancer af aFRR, dvs. at buddene afspejler leverandørernes vilje til at vedligeholde anlæg og opretholde leveringen og derigennem bidrage til en velfungerende konkurrence på markedet for aFRR, jf. elforsyningslovens § 1, stk. 2.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metodeændring kan bidrage til en øget aktørdeltagelse i markedet for aFRR og dermed styrke udbudssiden på markedet. Det vil kunne medvirke til et mere velfungerende marked med øget konkurrence og mere effektiv prisdannelse, og dermed holde Energinets omkostninger til aFRR på et niveau, der bedre afspejler prissætningen på et effektivt, velfungerende marked.

Forsyningstilsynet vurderer også, at det foreslåede prisloft vil give leverandørerne incitament til at opretholde levering og indgåede aftaler mv., idet der vil være mærkbare økonomiske konsekvenser ved manglende leverancer.

Det bemærkes, at Energinets udbud vedrører *kapacitet*, dvs. muligheden for at levere aFRR i den aftalte mængde og tidsrum. Hvis aFRR reserven aktiveres, afregnes *energien* (dvs. sig den konkret, leverede mængde aFRR, der gennemsnitligt ligger på ca. 30 pct. af kapaciteten) til spotmarkedsprisen³ med et tillæg på 100 kr./MW – dog minimum regulerkraftprisen⁴. Da aktiveringen af aFRR i gennemsnit ligger på ca. 30 pct. kunne prisloftet – afhængig af prisen på andre markeder – tænkes at give incitament til at misligholde en kontrakt om levering af aFRR, og i stedet afsætte på fx spotmarkedet og betale Energinets erstatningskøb i henhold til det anmeldte prisloft herfor.

En leverandør vil imidlertid ikke blot skulle betale for Energinets erstatningskøb i henhold til det anmeldte prisloft men vil også blive modregnet forholdsmæssigt i kapacitetsbetalingen for den periode, hvor der ikke leveres i henhold til aftalen. Energinet har herudover oplyst, at "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark" pkt. 2.2.1 "Manglende levering/levering af mangelfulde ydelser" giver Energinet adgang til at idømme leverandører karantæne, hvis de gentagne gange ikke lever op til vilkårene i aftalen (dvs. løber fra aftalen uden gyldig grund). En karantæne vil udelukke leverandøren fra at deltage i de udbud, som de manglende leverancer er relateret til i karantæneperioden.

Forsyningstilsynet vurderer på den baggrund, at det kan lægges til grund, at indførelsen af et prisloft for leverandørens betaling af erstatningskøb ved manglende leverance ikke kan antages at give incitament til at spekulere i at undlade at levere aFRR i henhold til en indgået kontrakt og i stedet søge afsætning på andre markeder.

I relation til afvejningen af de to hensyn vurderer Forsyningstilsynet, at det anmeldte prisloft afspejler de to hensyn – hensynet til at styrke konkurrencen på markedet for aFRR i DK1 og hensynet til at sikre reelle bud på leverancer af aFRR – på en balanceret måde. Potentielle leverandører af aFRR får bedre muligheder for at vurdere den risiko, de løber ved at deltage i udbuddet, og der skabes samtidig incitament til at der indkommer reelle bud, der afspejler leverandørernes vilje til at opfylde vunde udbud.

Samlet vurderer Forsyningstilsynet, at den anmeldte metodeændring er markedsbaseret og som sådan i overensstemmelse med kravet derom, som fastsat i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

Endvidere vurderer Forsyningstilsynet, at den anmeldte metodeændring er i overensstemmelse med formålet med elforsyningsloven, idet metoden vil kunne medvirke til et mere velfungerende marked med øget konkurrence og mere effektiv prisdannelse, og dermed holde Energinets omkostninger til aFRR på et niveau, der bedre afspejler pris-sætningen på et effektivt, velfungerende marked som netop beskrevet.

³ Spotprisen på er prisen på det fysiske engrosmarked NordPOOL day-ahead market (NordPOOL spot), hvor producenter og elleverandører sælger og køber el.

⁴ Regulerkraftprisen er prisen på det nordiske regulerkraftmarked, hvor Energinet køber/sælger energi (regulerkraft) ved handler, der indgår med aktørerne i driftstimen på basis af de bud for op- og ned-regulering, som aktørerne har indsendt til Energinet.

Forsyningstilsynet finder i den sammenhæng anledning til at henvise til § 2 i bekendtgørelse om økonomisk regulering af Energinet, der foreskriver, at Energinet kan indregne nødvendige omkostninger ved effektiv drift i priserne for de aktiviteter, de varetager som systemansvarlig virksomhed, jf. § 2, stk. 2, lov om Energinet.

GENNEMSIGTIG

Den anmeldte metodeændring vedrører en ændring af "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark", idet Energinet ønsker tilføjelser til afsnit 1.3.2.5 vedrørende aktørers forpligtelser og afsnit 2.3.1 vedrørende dækningskøb.

De ønskede tilføjelser vedrører alene aktørernes økonomiske forpligtelser i tilfælde af manglende leverance og tilsigter at begrænse aktørernes risiko i forbindelse hermed. Ændringerne påvirker således ikke andre forhold i "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark".

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metodeændring er gennemsigtig, idet ændringen tilføjes direkte i "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark", afsnit 1.3.2.5 vedrørende aktørers forpligtelser og afsnit 2.3.1. Der er tale om en mindre ændring, som Forsyningstilsynet vurderer er enkel og ikke teknisk kompliceret eller vanskeligt gennemskuelig. Udbudsbetingelserne i deres helhed vil fortsat være gældende for Energinets køb af aFRR i DK1.

Forsyningstilsynet vurderer dermed, at metodeændringen er gennemsigtig, hvorved den anmeldte metodeændring er sket under iagttagelse kravet herom fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

IKKE-DISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet bemærker, at det grundlæggende markedsdesign for markedet for aFRR i DK1 ikke ændres med den anmeldte metodeændring. Således kan alle markedsaktører, som lever op til de generelle krav om at levere, fortsat deltage i markedet.

Ørsted har i sit høringssvar anført, at man støtter forslaget om et prisloft til at begrænse risikoen ved tilbudsgivning. Kriterierne for prisloftet må være, at det skal afspejle markedsprisen for erstatningskøb, være ikke diskriminerende og give aktøren mulighed for, at forholde sig til den finansielle risiko ved tilbudsgivning. Ørsted finder ikke, at det foreslåede prisloft afspejler markedsprisen.

Aalborg Forsyning støtter et prisloft men anfører, at det maksimale erstatningskrav bør reduceres i forhold til det foreslåede med henblik på at balancere forholdet mellem indtægt og den økonomiske risiko. Aalborg Forsyning foreslår konkret, at den maksimale pris fastsættes til minimum af "reguleret pris" og "2 gange rådighedsbetaling".

Centrica Energy Trading støtter et prisloft og den foreslåede model. En faktor 3 anses for rimelig set i forhold til alternative leveringsmuligheder, jf. at en aFRR leverance nu kan kombineres mellem produktion og forbrugsenheder, og derfor kan have en betydelig fordel i forhold til en svingende day ahead pris.

Energinet anfører i deres høringsnotat (bilag 2), at det anerkendes, at det foreslåede prisloft ikke direkte afspejler markedsprisen for erstatningskøb, men at en faktor 3 allerede anvendes i relation til kommerciel afbrydelighed på gassiden, dvs. aftaler om at Energinet helt eller delvist kan afbryde en kommerciel kundes gasforsyning i tilfælde af, at der er erklæret Alert kriseniveau i det danske gassystem. Afregningen af aFRR sker til pay-as-bid, og alle leverandører er således stillet forskelligt i forvejen. Når et tilbagebetalingskrav og prisloft knyttes til leverandørens tilbudte pris, er der således sammenhæng mellem den tilbudte pris og det eventuelle tilbagebetalingskrav.

Forsyningstilsynet bemærker, at den anmeldte ændring vil indebære, at de enkelte aktører vil komme til at betale forskellige beløb til Energinets erstatningskøb, da beløbet kædes sammen med den aktørens bud.

Forsyningstilsynet vurderer imidlertid, at et prisloft, der skaber sammenhæng mellem den tilbudte pris og det eventuelle prisloft, er i overensstemmelse med markedets nuværende indretning (dvs. månedlige udbud og pay-as-bid afregning) og ikke er udtryk for en usaglig diskrimination mellem aktørerne, jf. elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16. Forsyningstilsynet lægger i den forbindelse også vægt på, at denne sammenhæng mellem leverandørens budpris og en eventuel erstatningsbetaling ved manglende leverance kan være med til holde budpriserne nede og derigennem bidrage til et mere velfungerende marked.

I relation til en løsning med "reguleret pris" eller "historisk pris" anfører Energinet, at der endnu ikke findes en godkendt metode for reguleret pris ved manglende konkurrence, samt at et prisloft baseret på historiske priser ikke vil være retvisende, da aFRR markedet har haft et helt andet udseende i de seneste 5 år, hvor aFRR leverancen som hovedregel blev leveret fra Norge.

Forsyningstilsynet vurderer, at en anvendelse af et prisloft baseret på "reguleret pris" eller "historiske priser" ikke er anvendelig i den nuværende situation. Der er således ikke en godkendt metode for "reguleret pris", og Forsyningstilsynet er enig med Energinet i, at det nuværende marked for aFRR er så forskelligt fra markedet de foregående fem år, at anvendelsen af "historisk pris" ikke er meningsfuld.

I høringssvaret fra Ørsted (bilag 5) anføres også, at Ørsted har relativt dyre leveringsmuligheder, der vil blive aktiveret, hvis Ørsteds billigste anlæg fx havarerer, mens en konkurrent kan være konfigureret således, at der ikke er mulighed for dyr reserveaktivering. Dermed bliver aktører, der selv kan aktivere dyr reservekapacitet diskrimineret.

Efter en dialog med Energinet anmodede Forsyningstilsynet den 5. april 2020 Energinet om kommentarer til Ørsteds høringssvar af 3. april 2020, herunder navnlig Ørsteds anbringender vedrørende diskrimination. Energinet har den 16. april 2020 anmeldt supplerende forslag til den oprindelige ændring af "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering Danmark", pkt. 1.3.2.5, som svar på Ørsted anbringender om diskrimination:

"Nuværende tekst i Udbudsbetingelserne, afsnit 1.3.2.5:

Ved hændelser, som medfører, at et anlæg ikke kan levere sekundær reserve, skal reserven være genetableret på et eller flere anlæg, som kan levere reserven snarest muligt, dog inden 30 minutter efter hændelsen. Kan leverandøren ikke

genetablere reserven, kontaktes Energinet inden for 15 minutter for at meddele, hvor og hvornår reserven kan være genetableret

Forslag til ny tekst i Udbudsbetingelserne, afsnit 1.3.2.5:

Ved hændelser, der medfører, at leverandøren ikke kan levere den aftalte ydelse, f.eks. som følge af anlægshavari, skal leverandøren tage stilling til, hvorvidt han selv vil levere ydelsen fra andre anlæg i hans portefølje eller om han vil give Energinet besked om bortfald af ydelsen, herunder varigheden af udetiden mv. Leverandøren skal underrette Energinet om eventuel bortfald af ydelsen senest 30 minutter efter at hændelsen er opstået. Herefter vil Energinet gennemføre et ad-hoc udbud for at inddække de manglende reserver."

Forsyningstilsynet vurderer, at forslaget til den nye formulering af udbudsbetingelsernes afsnit 1.3.2.5 sikrer, at alle markedsdeltagere stilles lige i forhold til prisloftet. Det vil således efter forslaget være op til den enkelte aktør selv at vurdere, om man har mulighed for og ønsker at aktivere egne alternative leveringsmuligheder eller om man ønsker at Energinet skal gennemføre et ad-hoc udbud. En leverandør er dermed ikke tvunget til at aktivere dyr reservekapacitet, hvis leverandøren skønner, at omkostningerne hertil vil overstige udgiften til Energinets erstatningskøb (tre gange leverandørens rådighedsbetaling). Muligheden for at benytte egne, alternative leveringsmuligheder bliver således et konkurrenceparameter for leverandører, der har mulighed herfor. Samtidig får alle kommercielle aktører mulighed for at deltage i Energinets auktion i forhold til erstatningskøb for den manglende leverance.

Forsyningstilsynet vurderer også, at markedet for aFRR med månedlige udbud, pay-as-bid afregning og en erstatningsbetaling knyttet til leverandørens bud giver de enkelte aktører mulighed for på kommerciel basis at tage højde for deres konkrete situation i forhold til leverance, risici, aktivering af andre reserver mv. i deres budgivning og dermed udnytte de muligheder, hver enkelt aktør råder over.

Forsyningstilsynet vurderer således samlet, at den anmeldte metodeændring inkl. den anmeldte ændring af 16. april 2020 ikke vil medføre diskrimination mellem de forskellige aktører på markedet, hvorved den anmeldte metodeændring er sket under iagttagelse ikke-diskriminationskravet fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16.

SAMMENFATNING

Energinet har anmeldt en ændring til "Udbudsbetingelser for systemydelser til levering i Danmark". Ændringen vil indføre et loft for aFRR leverandørers dækningsbetaling i tilfælde manglende leverance, fx ved nedbrud på et produktionsanlæg. Prisloftet er fastsat til tre gange leverandørens rådighedsbetaling for den periode, hvor der ikke kan leveres. Energinet har endvidere efterfølgende anmeldt en ændring af udbudsbetingelsernes afsnit 1.3.2.5, der sikrer, at alle markedsaktører stilles lige i relation til leverandørers tilbagebetaling i tilfælde af manglende leverance.

Det bemærkes, at Forsyningstilsynet som tidligere omtalt har iværksat en skærpet overvågning af det nye og umodne marked for aFRR i DK1 at kunne følge udviklingen tæt. Forsyningstilsynet er endvidere i dialog med Energinet med henblik på at afsøge mulighederne for at videreudvikle det nuværende markedsdesign for aFRR i DK 1 på kort sigt.

Forsyningstilsynet vurderer, at de anmeldte metodeændringer er markedsbaserede, gennemsigtige og ikke-diskriminerende. Forsyningstilsynet vurderer derfor samlet, at metodeændringerne opfylder kravene i elforsyningslovens § 27a, stk. 2, 1. pkt. og § 28, stk. 2, nr. 16.

Forsyningstilsynet vurderer endvidere, at de anmeldte metodeændringer er i overensstemmelse med formålet med elforsyningslovens som fastsat i lovens § 1. Forsyningstilsynet finder i den sammenhæng anledning til at henvise til § 2 i bekendtgørelse om økonomisk regulering af Energinet, der foreskriver, at Energinet kan indregne nødvendige omkostninger ved effektiv drift i priserne for de aktiviteter, som Energinet varetager som systemansvarlig virksomhed, jf. § 2, stk. 2, lov om Energinet.

Afgørelsen er truffet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. i § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 16.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 119 af 6. februar 2020.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet til klagenævnet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Telefon 72 40 56 00
ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget), og nævnets klagebehandling, fremgår af Energiklagenævnets hjemmeside, www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Carsten Smidt
Direktør